ธรรมไม้ประดับ

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะเป็นสัจธรรมที่เราแสวงหากันอยู่นี้นะ เราอย่าประมาท เราประมาทว่าเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เกิดในประเทศอันสมควรนะ ธรรมนี้เป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่างหาก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วถึงได้มารื้อสัตว์ขนสัตว์ รื้อสัตว์ขนสัตว์เทศนาว่าการขึ้นมาได้พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาล ๘๐ องค์ที่เป็นเอตทัคคะ ๖๐ องค์ตั้งแต่เริ่มต้นที่พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ คำว่า “พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์” มันพ้นจากบ่วงของวัฏฏะแล้วมันปลอดภัย แล้วมันเป็นสัจจะเป็นความจริงไง

ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริง เห็นไหม สมัยพุทธกาลเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรมๆ ถ้าเผยแผ่ธรรมนะ เพราะอะไร เพราะปรารถนามารื้อสัตว์ขนสัตว์ไง ถ้ารื้อสัตว์ขนสัตว์ขึ้นมา นี่เป็นสัจจะเป็นความจริงในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นสัจจะเป็นความจริงกับครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ

แต่ถ้ามันไม่เป็นธรรม มันก็เป็นกิเลส มันแสวงหาผลประโยชน์ของมันไง ถ้ามันมาแสวงหาผลประโยชน์ของมัน มันเป็นกิเลส กิเลสมันปั้นแต่ง กิเลสมันซับซ้อน กิเลสในหัวใจมันแสวงหาผลประโยชน์ในพระพุทธศาสนา

แต่ความจริงๆ แล้ว สิ่งที่เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เรามาศึกษาค้นคว้า ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา เราจะพ้นจากทุกข์ๆ ไง พ้นจากทุกข์เป็นวิมุตติสุขๆ วิมุตติสุขที่แท้จริงในพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาถึงว่าเป็นความมหัศจรรย์

©2026 sa-ngob.com

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักฯ ไง เทวดา อินทร์ พรหม ส่งข่าวกันเป็นชั้นๆๆ ขึ้นไปเลยไง สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟังขึ้นมา เวลาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะขึ้นมาก็มีความทุกข์ความยากบีบคั้นหัวใจของตน ถ้าบีบคั้นหัวใจของตน ผู้ที่มีอำนาจวาสนาเขาก็แสวงหาหนทางออกในชีวิตของเขา

ผู้ที่ไม่มีวาสนามีความรู้สึกนึกคิดไปตามกิเลสตัณหาความทะยานอยาก กิเลสมันบีบคั้นหัวใจของตนมากน้อยขนาดไหนมันก็ว่าเป็นทุกข์ๆ ไง แต่เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้ามีทางออก มีทางออกแล้วไง ถ้ามีทางออก ถ้ามีอำนาจวาสนาขึ้นมาก็เหมือนพวกเรานี่แหละ

พวกเรามาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของเรา ถ้าฝึกหัดเป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของเรา เราจะเห็นกิเลสมันตายเป็นชั้นเป็นตอนๆ ขึ้นไป มันจะเป็นความมหัศจรรย์ในหัวใจของตน

แต่ครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริง มันต้องทำตามความเป็นจริง มันไม่ใช่ว่ามาหาผลประโยชน์จากพระพุทธศาสนา

ทั้งๆ ที่พระพุทธศาสนารื้อสัตว์ขนสัตว์ นั่นน่ะประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่ ประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่นะ เราฝืน เรามีการฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาในหัวใจของตน ถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาในหัวใจของตน มันเห็นร่องเห็นรอย เห็นมีการกระทำขึ้นมา ความเพียรมันจะหลั่งไหลมามหัศจรรย์มาก ความเพียรเวลาหลั่งไหลมหัศจรรย์ขึ้นมาเพราะอะไร

เพราะว่ามนุษย์จะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะเป็นอาวุธ อาวุธที่จะเข้าไปชำระล้างให้หัวใจของตนสะอาดบริสุทธิ์

หัวใจของตนที่มันทุกข์มันยากขึ้นมา เห็นไหม จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส ว่าความผ่องใสๆ นั้นมันเป็นธรรมะไง ความผ่องใสเป็นอาการอาการหนึ่งในหัวใจของผู้ที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไง แล้วถ้ามีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหนไง ถ้าไม่มีอำนาจวาสนาจะไม่ได้พบไม่ได้เห็นสิ่งอย่างนั้นเลย

แต่เวลาเขามาพูดถึงความสว่างไสวอย่างนั้น เราก็ไม่เข้าใจว่ามันสว่างไสวนั้นมันคืออะไรไง ที่มันสว่าง มันก็คู่กับมืด ที่มันสว่างขึ้นมา มันก็คู่กับการดับ มันมีความจริงอยู่ตรงไหน มันเป็นอาการอาการหนึ่งเท่านั้นขึ้นมา ถ้าเป็นอาการอาการหนึ่งเท่านั้นขึ้นมา เราจะไปตื่นเต้นกับสิ่งนั้นได้อย่างไร เวลาจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เราจะมาหาข้อบกพร่องในจิตใจของตน

©2026 sa-ngob.com

ถ้าหาข้อบกพร่องในจิตใจของตน เห็นไหม ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วมันทรงจำๆ มันเป็นธรรม เป็นคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง เหมือนเราเราเกิดมาเรามีพ่อมีแม่ พ่อแม่ก็อบรมบ่มเพาะเรามาไง เพราะเป็นพ่อเป็นแม่ขึ้นมา เรารัก เราเคารพ เราถึงฟังไง

ขนาดเราฟังมากน้อยขนาดไหน เวลาเราเป็นเด็กเป็นวัยรุ่นขึ้นมา พลังงานมันเหลือใช้ มันก็แอบทำทั้งนั้นน่ะ มันแอบทำเพราะมันทนกิเลสในหัวใจของตนมันไม่ได้ไง แต่เวลาเราเติบโตขึ้นมาแล้ว เราก็รู้สิ่งนั้นมันเป็นความผิด แล้วถ้าสิ่งนั้นเป็นความผิด ถ้ามันถลำไปในความผิดนั้น ทำความผิดที่เป็นโทษที่โหดร้าย เราก็ต้องรับผลของกรรมอันนั้นขึ้นไปไง

แต่ถ้าเป็นคนเขาดีงามๆ ขึ้นมา เขาเชื่อเขาฟังพ่อแม่ของเขา เขาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาด้วยอำนาจวาสนาของเขา แต่มันก็เป็นเรื่องเป็นเวรเป็นกรรมของสัตว์ อย่างเช่นพระเจ้าพิมพิสารไง พระเจ้าพิมพิสารเวลาลูกท่านจะเกิด อาวุธในราชวังแวววาวไปหมดเลย พราหมณ์พยากรณ์ว่าลูกจะฆ่าพ่อ แต่ด้วยความรักความผูกพันของท่าน ท่านก็เลี้ยงดูมาด้วยความรักความทะนุถนอม ตั้งชื่อให้เป็น “อชาตศัตรู” คือจะไม่เป็นศัตรูต่อใคร

ก็เป็นคนดีคนหนึ่ง แต่มันเป็นเวรเป็นกรรม ถึงเวลาแล้วเทวทัตมาหลอกมาลวง มาปลิ้นมาปล้อนขึ้นมา ให้ทำปฏิวัติ ให้ยึดอำนาจจากพ่อ

ยึดทำไม เดี๋ยวพ่อก็ให้

แล้วถ้าเอ็งตายก่อนล่ะ

ยุยงส่งเสริมขึ้นมาน่ะ แล้วมันมีเวรมีกรรมของมัน

พราหมณ์พยากรณ์ไว้แล้วว่าเขาจะฆ่าพ่อๆ แล้วเขาที่ได้การอบรมบ่มเพาะนั้น นั้นเป็นบุญเป็นกุศลนะ มันเห็นบุญเห็นกุศลของพ่อที่ทะนุถนอมเลี้ยงดูมา ให้การศึกษา ให้ทุกอย่างเตรียมพร้อมไว้จะเป็นกษัตริย์ แต่ถึงเวลากรรมมันให้ผล มันยุมันแหย่ขึ้นมา จะฆ่าพ่อ ฆ่าไม่ลง เอาไปกักขังไว้ เพราะได้อบรมบ่มเพาะมาไง เห็นบุญเห็นคุณขึ้นมาไง แต่พอมันทำแล้วมันถลำไป เห็นไหม เวลาให้อดอาหารให้ตายไปโดยธรรมชาติ

ถึงเวลาแล้ว พระเจ้าพิมพิสารเป็นพระโสดาบัน เดินจงกรมๆ ก็ให้มหาดเล็กไปเอามีดกรีดเท้าไว้ไม่ให้เดิน แม่เอาอาหารชุบใส่ผ้าไปให้ ก็กักก็กัน ทำไป มันก็เป็นการฆ่าโดยปริยายนั่นแหละ

©2026 sa-ngob.com

สิ่งที่การฆ่าๆ เพราะการฆ่าอันนั้น เวลาพ่อเสียไปแล้ว เวลาปกครองๆ ขึ้นมา เห็นไหม ทุกคนก็มีกรรมในหัวใจของตนไง มันเป็นความวิตกกังวลในหัวใจทั้งนั้นน่ะ เวลาข้าราชการในสมัยนั้นก็พาไปหาอาจารย์ของตนๆ ไง

สุดท้ายแล้วหมอชีวกโกมารภัจจ์บอกให้ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาไปกลางคืน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่ไง เพราะมันมืดมันค่ำ มันวิเวก พระปฏิบัติๆ ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้วนะ เป็นศาสดาด้วย เดินจงกรมอยู่ไง

เวลามันมืด มันระแวงไง คิดว่าหมอชีวกจะลวงมาฆ่า กำลังจะฆ่าหมอชีวก

หมอชีวก “นั่นพระพุทธเจ้า นั่นพระพุทธเจ้า”

เวลาเข้าไปฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โอ้! มันเห็นบาปบุญคุณโทษ มันเสียอกเสียใจมาก แต่เรื่องมันผ่านไปแล้ว ก็ปลอบประโลมจนหัวใจมันมีความชื่นบานขึ้นมา นับถือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก รักเคารพบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะอะไร

ทุกข์ในใจใครเป็นคนปลดเปลื้องให้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะชโลมหัวใจอชาตศัตรูไง ศรัทธามาก ศรัทธามาก เวลาศรัทธามาก รักเคารพบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ธรรมะ เวลาให้ธรรมๆ ไง การให้ธรรมะ สัจธรรมอันนั้นมันเข้าไปปลดเปลื้องความวิตกกังวลความทุกข์ความยากในหัวใจของอชาตศัตรู

ถึงเวลาแล้ว เวลาเคารพบูชา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน

บอกไม่ได้นะ บอกไม่ได้ ช็อกเลย ข้าราชการเขารู้ เขาเตรียมเรือไม้ไว้ เอาสมุนไพรไว้ในเรือนั้น

เวลามาบอกไง จะใครเข้าไปบอกก่อน เพราะอะไร เพราะมเหสีก็คลอดลูกเหมือนกัน จะมาแจ้งข่าว จะมาแจ้งข่าวขึ้นมา ใครจะเข้าก่อน ให้คนมาแจ้งข่าวว่าลูกชายเกิดแล้วเข้ามาก่อน พอเข้ามา มาบอก โอ้โฮ! บอกว่า ลูกเกิดแล้ว เป็นเพศชาย

ด้วยความรักความเคารพไง ด้วยความรักสายสัมพันธ์ไง โอ้โฮ! ความรักลูกๆ รักขนาดนี้นะ เวลาจบแล้วให้คนเข้าไปบอกข่าวว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว

ช็อกเลย ช็อกก็เอาลงในเรือขุดไว้ในสมุนไพร ถึง ๖ ครั้ง ๗ ครั้ง กว่าจะฟื้นขึ้นมาได้ไง

©2026 sa-ngob.com

นี่พูดถึงว่า เวลาทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดีของเรา เราทำคุณงามความดีของเรา สิ่งที่เป็นบุญเป็นกุศลไง แต่สิ่งนี้เพราะว่าทำปิตุฆาต เป็นอาบัติหนักๆ ไง เป็นกรรมหนักๆ ขึ้นมา ถึงเวลาแล้ว สิ่งที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ถ้าไม่ทำปิตุฆาตๆ อย่างน้อยจะต้องเป็นพระอนาคามี เพราะมีความรักความผูกพัน มีความมหัศจรรย์ในหัวใจอันนั้น ด้วยเวรด้วยกรรมนะ นี่ผลของวัฏฏะ

ผลของวัฏฏะ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราก็มีเวรมีกรรมของเรา เรามีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน ถ้าเรามีอำจานวาสนามาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ กาลามสูตรๆ ห้ามเชื่อๆ นั่นน่ะ

แล้วห้ามเชื่อๆ สิ่งใดที่เราไปศึกษาค้นคว้าขึ้นมา สิ่งที่มันเป็นการทุจริต มันเป็นการทำให้จิตใจของตนมีแต่บาปมีแต่กรรม เราพยายามหลีก พยายามเว้น

ทีนี้ถ้ามันเป็นจริตเป็นนิสัยที่มันชอบพอมัน มันก็เป็นกลุ่มเป็นก้อนขึ้นมา พอเป็นกลุ่มเป็นก้อน นี่อุปาทานหมู่ สิ่งใดที่มีการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาด้วยอุปาทานหมู่

ทั้งๆ ที่เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้ใครยิ่งใหญ่ ให้สงฆ์ปกครองสงฆ์ แต่คณะสงฆ์ๆ สงฆ์ที่เป็นศากยบุตรพุทธชิโนรสไง กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่งไง

เราเกิดมาเรามีอำนาจวาสนา เพราะมีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของท่านจนถึงที่สุดแห่งทุกข์ ท่านวางข้อวัตรไว้ วางข้อวัตรไว้ให้เราฝึกหัดปฏิบัติ เพราะอะไร เพราะพวกเรามันคนที่ปัญญาอ่อน มันคนไม่มีอำนาจวาสนา เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไปก็ดันทุรังของตัวเอง แล้วแต่ตัวเองจะมีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน คำว่า “ดันทุรังๆ” มันจะเป็นความจริงมาจากไหนล่ะ

แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดปฏิบัติเริ่มต้นท่านก็ดันทุรังของท่านนี่แหละ ทำให้มันเป็นความจริงของท่านขึ้นมา เวลาทำความจริงขึ้นมา จิตมันสงบแล้วมันเห็นนิมิต เห็นต่างๆ ร้อยแปดพันเก้า ถึงเวลาแล้วลาความเป็นพระโพธิสัตว์อันนั้น แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าจิตสงบแล้วเห็นกายของตัวเองขึ้นมา เวลาเห็นกายของตัวเองขึ้นมา ฝึกหัดปฏิบัติยกขึ้นสู่วิปัสสนา สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน

ครูบาอาจารย์ของเราทำมาก่อน ทำกว่าจะเข้าร่องเข้ารอยได้นะ ลงทุนลงแรงไปมากน้อยขนาดไหน คำว่า “ลงทุนลงแรง” นะ ชีวิตนี้มีค่าที่สุด สิ่งที่ชีวิตมีคุณค่าที่สุด จิตดวงนั้น จิตดวงนั้นที่

©2026 sa-ngob.com

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนารื้อสัตว์ขนสัตว์ เวลาออกฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาเอาชีวิตนี้เข้าแลกเลย

ถ้าเราบวชแล้วอยู่ในวัดในวา ในวัดในวาที่เขามีการศึกษาเล่าเรียนมา ความเชื่อในมรรคในผลมันมีน้อย แล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไปก็มีการกระทบกระเทือนกัน เริ่มต้นฝึกหัดก็ต้องไปหาที่สงบสงัดไง เวลาหาที่สงบสงัด เวลาฝึกหัดปฏิบัติไปแล้ว ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาแล้ว มาค้นคว้าธรรมและวินัยของเรา

สัปปายะ ๔ สถานที่เป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ อาหารเป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะสำคัญที่สุด

แต่ครูบาอาจารย์สัปปายะที่มันหาไม่ได้ เราก็มีศาสดา มีธรรมและวินัย ศึกษาค้นคว้าขึ้นมา เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาตามข้อเท็จจริงนั้นไง ถ้าฝึกหัดปฏิบัติตามข้อเท็จจริงนั้นน่ะ เวลาวางข้อวัตรเป็นเครื่องอยู่ของใจๆ

ใจนี้เป็นการแสวงหาที่แสนยาก การทำความสงบของใจขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา กิเลสมันมากมายมหาศาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสวักขยญาณทำลายอวิชชาแล้ว แสดงธรรมๆ ธรรมอย่างนั้นธรรมสะอาดบริสุทธิ์ ธรรมที่มีคุณค่า

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่านขึ้นมา สิ่งที่มันทุกข์มันยากขึ้นมาในหัวใจดวงนี้ก็ต้องรักษาคุ้มครองดูแลมันไว้ก่อน คุ้มครองดูแลไว้ให้มันมีกำลังของมัน เวลาเราคิดโดยทางโลก คิดโดยโลกียปัญญา มันคิดธรรมะ มันคิดวิตกวิจารณ์ไปได้ร้อยแปดพันเก้า อย่างนี้เขาเรียกว่าธรรมไม้ประดับ

เวลาศึกษามาๆ มันเป็นภาคทฤษฎี ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาแล้วจินตนาการ คาดการณ์ของตนเองไปทั้งนั้นน่ะ มันเป็นไม้ประดับ ถ้าเป็นไม้ประดับขึ้นมา แล้วถ้ามีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ไม้ประดับนั้นมันก็เป็นรูปแบบที่เขาจะมาหาผลประโยชน์ในพระพุทธศาสนา

ครูบาอาจารย์เราสัปปายะ ๔ สัปปายะ ๔ สถานที่เป็นสัปปายะ มันสงบสงัดมากน้อยขนาดไหน ถ้ามันสงบสงัดขึ้นมา เวลาทำความสงบของใจเข้ามา ใจมันจะสงบเข้ามา สถานที่ที่มันคลุกคลีตีโมง จะทำความสงบของใจเข้ามา มันจะสงบอย่างไร มันสงบได้ยาก พอมันสงบได้ยาก เวลามันคิดถึงธรรมะ มันก็เป็นจินตนาการของมันไป มันจะเอาความจริงมาจากไหนไง

©2026 sa-ngob.com

สิ่งที่ว่าเป็นธรรมไม้ประดับ ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำไมจะไม่รู้ รู้ทั้งนั้นน่ะ แต่รู้ด้วยกิเลสของตนไง กิเลสของตนนะ จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส มันมีกิเลสลึกๆ ในความลังเลสงสัยอยู่แล้ว แล้วความโลภ ความโกรธ ความหลง หลงใหลได้ปลื้มกับจินตนาการของตน

ความจินตนาการของตน แล้วพอเป็นไม้ประดับ ชาวพุทธ กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง ผู้ที่นับถือในพระพุทธศาสนามากมาย นับถือ นับถือพระพุทธศาสนา ศรัทธาๆ ไง ศรัทธาในพระพุทธศาสนาแล้วมีสติมีปัญญามากน้อยขนาดไหนล่ะ

สิ่งที่ว่าธรรมไม้ประดับๆ มันก็เป็นวิธีการ เป็นพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา ถ้าเป็นพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา ถ้ามันเป็นธรรมไม้ประดับ มันก็จัดให้อลังการยิ่งใหญ่ ดูมันมหัศจรรย์ ดูเหมือนกับยกสวรรค์มาตั้งไว้กับชุมชนของเราเลย การบำรุงดูแลรักษาก็ยาก ความสงับสงัดจะหาที่ไหน

นี่ไง เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่านขึ้นมาก่อนๆ ท่านถึงเห็นคุณค่าหนทาง มัคโค ทางอันเอกในพระพุทธศาสนา

เทฺวเม ภิกฺขเว ทางสองส่วนไม่ควรเสพ อัตตกิลมถานุโยค ทำตัวเองให้ลำบากเปล่า ทำตัวให้มันทุกข์มันยาก เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรมานกายมา ๖ ปี นั่นไง เขาทำมากขนาดไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำได้มากกว่า

สิ่งที่ว่ากามสุขัลลิกานุโยค จิตมันมหัศจรรย์พันลึกของมัน นั่นน่ะมันเป็นผลของกุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา มันเป็นผลของการกระทำ มันเป็นผลของจริตนิสัยของแต่ละบุคคล

เวลา เทฺวเม ภิกฺขเว ทางสองส่วนไม่ควรเสพ เวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา มัคโค ทางอันเอก ทางอันเอกที่ไหน ทางอันเอก ทางของหัวใจ จักขุญาณ ความรู้จริงในจิตของตน แล้วจิตอยู่ที่ไหน

มันภาวนาไม่เป็น ภาวนาไม่ได้ มันจะเอาความจริงมาจากไหน

แต่มันมีครูมีอาจารย์ไง สมัยพุทธกาลก็มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาเทศนาว่าการขึ้นมา บัญญัติไว้เป็นวินัยมากมายมหาศาล เวลายุคกึ่งกลางพระพุทธศาสนา ครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัติตามความเป็นจริงของท่านขึ้นมา ความเป็นจริงขึ้นมา ท่านเห็นภัยของกิเลส สิ่งที่การฝึกหัดประพฤติปฏิบัตินี้ก็ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เกิดมรรคเกิดผลขึ้นมาในหัวใจของตน

©2026 sa-ngob.com

แต่ถ้ามันเป็นกิเลสๆ มันก็อาศัยธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมไม้ประดับๆ มันไม่มีเหตุไม่มีผลของมันมาของมัน มันไม่มีที่มาที่ไปของมัน มันเลื่อนลอย มันลอยมาจากฟ้าไง

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเทศนาการท่านอบรมบ่มเพาะพวกเราขึ้นมา ธรรมมันต้องมีเหตุมีผล มีที่มาที่ไป เวลามีเหตุมีผลขึ้นมา ถ้าเราเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เวลาตนขึ้นมาสงบระงับเข้ามา ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาแล้ว มันสงบแล้ว มันสงบจริงมากน้อยขนาดไหน เวลามันสงบแล้วโดยข้อเท็จจริงในการฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา มันเจริญแล้วเสื่อมแน่นอน

สมาธิเกิดขึ้น ความสุขความสงบเกิดขึ้น เดี๋ยวกิเลสมันยุมันแหย่ขึ้นมา มันก็มีความเดือดร้อนความวุ่นวายในหัวใจของเรามากมายมหาศาล วิตกกังวลไปทุกเรื่อง จะรู้เห็นสิ่งใดขึ้นมาก็กลัวว่าจะรู้ไม่จริง จะรู้ไม่ได้

ความรู้มันเกิดมากมายมหาศาล ความคิดเร็วกว่าแสง ความรู้สึกนึกคิดในหัวใจของตนมันมากมายมหาศาล แล้วมันมากมายมหาศาล มันมาจากไหน ใครยุใครแหย่ แล้วถ้ามันมีมากมายมหาศาล มันก็ส่งออกไปตลอดทั้งนั้นน่ะ

ฉะนั้น เวลาส่งออก เห็นไหม เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อายตนะภายใน อายตนะภายนอก อายตนะ ๑๘ อายตนะมาจากไหน เราก็ศึกษาค้นคว้า อะไรคืออายตนะ ตา หู จมูก ลิ้น กาย นี่เป็นอายตนะ ผลกระทบข้างนอก

แต่ของเรา เรามีกิเลสตัณหาความอยาก ผลกระทบข้างในก็ไม่รู้จัก เห็นแต่ผลกระทบข้างนอก ชี้ทั้งนั้นน่ะ สิ่งนั้นมีปัญหา สิ่งนั้นไม่ถูกต้อง ไม่พอใจ จะแสวงหา มันก็เลยกลายเป็นอ้างพระพุทธศาสนาเพื่อจะต้องการแสวงหาผลสิ่งนั้นไง

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา อายตนะภายนอก อายตนะภายใน ถ้าภายใน เวลามันอยากได้ มันอยากได้มาจากไหน เวลามันกระทบ มันกระทบมาจากไหน

นี่ไง เวลาโปฐิละใบลานเปล่าๆ “ใบลานเปล่ามาแล้วหรือ ใบลานเปล่าไปแล้วหรือ” แต่เขามีวาสนาของเขา เขามีวาสนาของเขา เขารู้ว่า ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ มันต้องมีเหตุมีผลของมันไง มาพิจารณาของตนนะ เราก็มีการศึกษา เราก็มีความรู้ แต่ว่างเปล่า ใบลานเปล่า ก็ท่องจำได้เปล่าๆ เอาธรรมะไปสอนคนอื่นก็ได้ผลประโยชน์เหมือนกัน ลูกศิษย์ลูกหามากมายมหาศาล สุดท้ายแล้วละ ละทิ้งจากลูกศิษย์ไป ไปแสวงหา แสวงหาที่ประพฤติปฏิบัติไง

©2026 sa-ngob.com

สำนักปฏิบัติธรรมกถึกๆ พระอรหันต์ทั้งนั้นน่ะ ตั้งแต่หัวแถวยันท้ายแถว ท้ายแถว สามเณรน้อยยังเป็นพระอรหันต์ ให้สามเณรน้อยสอนไง สามเณรน้อยสอนถึงว่า กายของคนมันมีอายตนะ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ปิดมันซะ ๕ ทวาร ตา หู จมูก ลิ้น กาย เปิดหัวใจไว้ จอมปลวกๆ มันมีรูอยู่ ๖ รู ปิดมันซะ ๕ รู แล้วคอยสังเกต คอยดูแลรูหนึ่งคือหัวใจของตน พยายามจับเหี้ยตัวนั้น เหี้ย

เหี้ยคืออวิชชา คือพญามาร คือสิ่งที่เราต้องแก้ไข คอยจับเหี้ยตัวนั้น จับเหี้ยตัวนั้นได้ไหม เห็นเหี้ยตัวนั้นไหม ตัวนั้นมันอยู่ที่ฐีติจิต

หลวงปู่มั่นเวลาท่านฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ท่านสอนไว้ไง อวิชชาอยู่ที่ฐีติจิต

จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส อุปกิเลส ๑๖ ความสว่างไสว ความผ่องใส ความว่าง ไปเปิดดูสิ อุปกิเลส ๑๖ ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสดาของเรา เวลาศึกษาค้นคว้าขึ้นมา เวลามันจับของมันได้ มันเห็นของมัน มันศึกษาค้นคว้าของเขาเพื่อประโยชน์กับเขา โปฐิลละๆ จากใบลานเปล่าๆ มันมีข้อเท็จจริงขึ้นมา เห็นไหม

ธรรมทั้งหลายต้องมีเหตุมีผล มันต้องมีที่มาที่ไป มีการกระทำตามข้อเท็จจริงนั้น แล้วถ้ามีการกระทำตามข้อเท็จจริงนั้น มันเกิดผลอะไร

ทำความสงบของใจเข้ามา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี เวลาจิตสงบมันก็มีความสุขความสงบ โอ้โฮ! มีความสุขมากมายมหาศาล แต่ถ้าไม่มีอำนาจวาสนา ปล่อยไป มันเสื่อมไปๆ เสื่อมไปมันก็จำอารมณ์นั้นได้ไง จำแต่อารมณ์นั้นไว้ แต่ความจริงมันไม่มีแล้ว มันหมดไปแล้ว มันหมดแล้วมันเสื่อมไปไง แล้วจะทำให้มันเจริญงอกงามกลับขึ้นมา ทำได้ไหม ทำได้แสนยาก

แต่ครูบาอาจารย์ของเรานะ ท่านให้ฝึกหัด สิ่งใดที่มันเสื่อมไปแล้ว มันก็แล้วกันไป สิ่งที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติใหม่ก็พุทโธๆ พุทธานุสติ ธัมมานุสติ สังฆานุสติ ปัญญาอบรมสมาธิ ฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมา ถ้าเหตุมันสมควรพอดีของมันขึ้นมา มันก็สงบระงับของมันเข้ามาได้ ถ้าสงบระงับเข้ามา เออ!

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอนไว้หมดแล้ว ถ้าเรามีอำนาจวาสนา เราเชื่อครูบาอาจารย์ของเรา แล้วเราฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมา แล้วไม่ต้องไปมองใคร คนจริงคนจังมันมีกี่คน ไอ้คนเหลวไหลมันมากมายมหาศาล ไปอยู่กับครูบาอาจารย์มาก็ไปอยู่แค่เอาชื่อเอาเสียงเท่านั้นแหละ เอาชื่อเอาเสียงของท่านมาไว้แสวงหาผลประโยชน์ เวลาบวชเป็นพระมาขึ้นมาก็เอาพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นผลประโยชน์ของตน

©2026 sa-ngob.com

แต่เวลาเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เราไม่ต้องการผลประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น เราต้องการความสะอาดบริสุทธิ์ ความสะอาดบริสุทธิ์เพื่ออะไร เพื่อไม่ให้กิเลสมันครอบงำ ไม่ให้กิเลสเอาสิ่งนี้มาตอกย้ำทำให้เราการภาวนายากขึ้น

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนานี่เป็นอริยทรัพย์ เรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา นี่เป็นทรัพย์ของเรา แล้วถ้าศรัทธาแล้ว แล้วถ้าเราแสวงหาการฝึกหัดปฏิบัติตามข้อเท็จจริงของเราขึ้นมาล่ะ

ถ้าแสวงหาปฏิบัติตามข้อเท็จจริงของเราขึ้นมา เราเชื่อมั่นในครูบาอาจารย์ของเรา เพราะอะไร เพราะครูบาอาจารย์ของเราท่านเป็นพระอรหันต์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านเท่าทันกิเลส ท่านรู้จักกิเลสทั้งหมดล่ะ แล้วสิ่งที่รู้จักกิเลส เห็นกิเลส มันน่ากลัว

อย่างเช่นหมอ หมอเขาเห็นโรคภัยไข้เจ็บขึ้นมา มันเป็นสิ่งที่น่ากลัวมาก เขาถึงรักษาชีวิตของเขา ดำรงชีวิตของเขาให้ห่างไกลจากโรคภัยไข้เจ็บ แต่โดยธรรมชาติ ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด ชีวิตนี้ต้องชราคร่ำคร่าไปแน่นอน

เราเกิดมาแล้ว ถ้าเรายังหนุ่มยังสาว ยังมีกำลังอยู่ ถ้าเรามีศรัทธาความเชื่อ นี่เป็นบุญของเรา เพราะมันขยับได้ เดิน ยืน นั่ง นอน วิธีการฝึกหัดปฏิบัติ ยืน เดิน นั่ง นอน วิธีการเพื่อไม่ให้จิตมันส่งออก อายตนะภายนอก อายตนะภายใน

มันส่งออกไปจากหัวใจที่มันส่งออกไปนั่นแหละ ถ้ามีสติมีปัญญาขึ้นมานะ ไม่ให้มันส่งออกแล้วคุมได้ไหม ถ้ามันคุมได้ๆ มันต้องมีสติไง สติถึงสำคัญมากในการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เพราะอะไร

เพราะครูบาอาจารย์ที่ท่านฝึกหัดปฏิบัติไปแล้วนะ สติ ฝึกหัดปฏิบัติของของตนไป มันทำให้เรามีสติมีปัญญาขึ้นมา แล้วถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าสงบแล้วเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง เห็นกิเลส พอเห็นกิเลสแล้วพยายามยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ นั่นขั้นของปัญญา ขั้นของปัญญานะ

สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน วิปัสสนาอย่างไร ทำ ทำอย่างไร

เวลาหลวงปู่มั่นท่านบอกไง ทำอย่างกับหมากัดกันอย่างนั้นน่ะหรือ

มันแค่รู้เฉยๆ แค่ไปยันไว้เฉยๆ มันจะฆ่ากิเลสได้อย่างไร คำว่า “จะฆ่ากิเลสได้อย่างไร” เพราะอะไร เพราะว่าท่านเคยฆ่ามาก่อน ท่านเคยแยกเคยแยะ พิจารณามา พิจารณากายๆ แล้วมัน

©2026 sa-ngob.com

ก็เหมือนเดิมนั่นแหละ แต่พิจารณากายด้วยสติ พิจารณากายด้วยวิปัสสนา เวลามันแยกแยะขึ้นมา มันแยกแยะด้วยกำลัง ถ้ามันแยกแยะด้วยกำลัง มันเท่าทัน มันทั้งเบื้องหน้า ทั้งเบื้องหลัง ทั้งท่ามกลาง พิจารณาแยกหมด

เพราะทำแล้วหนหนึ่ง เวลามีสติปัญญาขึ้นมาหนหนึ่ง บรรลุธรรมๆ

บรรลุที่ไหน กิเลสมันเป็นอย่างไร เวลากิเลสมันบีบบี้สีไฟทำให้มันทุกข์ให้มันยาก เวลาทำให้มันทุกข์ให้มันยาก แล้วก็มีทิฏฐิมานะนะ แล้วทำแล้ว มันทำซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ มันเกิดกิเลสงอกงามพอกพูนขึ้นไปในหัวใจของตน

เวลาพิจารณาพอเป็นพิธี พอทำพิธีขึ้นมา มันก็เลยเป็นธรรมไม้ประดับไง ถ้าไม้ประดับๆ มันไปประดับกิเลส มันไปเพิ่มกิเลสให้มันยิ่งใหญ่ขึ้นไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสวักขยญาณทำลายอวิชชา เวลาฆ่าพญามารไง ในพระไตรปิฎกไง เวลาพญามาร อวิชชา เรือนยอดของเรือน ๓ หลัง มันไปฟ้องลูกสาวมัน ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันไปฟ้องความโลภ ความโกรธ ความหลงมาใคร่ครวญ พยายามจะเอาเจ้าชายสิทธัตถะกลับเข้าไปอยู่ในอำนาจของพญามาร

มันเป็นไปได้อย่างไร มันเป็นไปไม่ได้อยู่แล้ว มันเป็นไปไม่ได้เพราะอะไร เพราะว่าอาสวักขยญาณทำลายอวิชชา ทำลายกิเลส ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ นิโรธ รู้แจ้งเห็นจริง แทงตลอดด้วยมรรค ๘ เวลามันรวมตัว

เวลาทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ นี่ฝ่ายกิเลส ฝ่ายโลก

นิโรธ นิโรธที่มันสมุจเฉทปหาน มันฆ่ากิเลสโดยสัจจะความจริงด้วยมรรค ๘ เพราะมันมีสมบูรณ์ของมันไง สติชอบ งานชอบ เพียรชอบ สมาธิชอบ

แล้วเราทำ เราล้มลุกคลุกคลานอยู่นี่ มันเป็นอะไร เราล้มลุกคลุกคลานอยู่นี่ อะไรมันเป็นข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริงมันเกิดที่ไหน

นี่ไง สามเณรน้อยอายุ ๗ ขวบเป็นพระอรหันต์ สอนโปฐิละๆ เป็นครูบาอาจารย์ที่ยิ่งใหญ่มีคุณค่า ลูกศิษย์ลูกหามากมาย

©2026 sa-ngob.com

โปฐิละใบลานเปล่ามีสติมีปัญญาทางโลกไง ไม้ประดับไง ประดับในพระพุทธศาสนาไง ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปริยัติรู้แจ้งแทงตลอดกิเลสไหม ทำความสงบของใจได้ไหม ถ้าทำความสงบของใจได้ หัวใจไม่วอกแวกวอแว ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชัดๆ

แต่นี่มันศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าลูบๆ คลำๆ เพราะอะไร เพราะศึกษา เพราะมันมีกิเลสไง มันมีมารไง มันมีโลภ โกรธ หลงในใจของตนไง มันชอบ มันไม่ชอบไง อย่างนี้ฟังได้ อย่างนี้ฟังไม่ได้ อย่างนี้สะเทือนหัวใจ อย่างนี้ทำให้ผูกมัดร้อยแปดพันเก้า มันรู้จริงเป็นไปไม่ได้หรอก มันถึงเป็นไม้ประดับไง แต่มันก็เป็นข้อเท็จจริงในพระพุทธศาสนา แล้วสิ่งที่ว่าเอาสิ่งนั้นมาหาผลประโยชน์ๆ ไง ผลประโยชน์อะไร

แต่ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริง ทำเพื่อพระพุทธศาสนา มันสร้างบุญกุศลในหัวใจของตนเพื่อให้หัวใจดวงนี้มีอำนาจวาสนาไง ทาน ศีล ภาวนา

ไม่ต้องไปวิตกกังวลว่าเรามีวาสนามากน้อยขนาดไหน คำว่า “วาสนาๆ” วาสนาเพราะเราเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์อยู่แล้ว แต่คำว่า “วาสนา” เพราะมันมีอำนาจของมันไง ถ้ามันมีศรัทธามันมีความจริงของมัน อะไรจะทำไม่ได้

เราอยู่กับครูบาอาจารย์มา ครูบาอาจารย์ที่ท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่าน เห็นแล้วเคารพบูชา มีสัจจะ เที่ยงตรง คำไหนคำนั้น แล้วไม่มีหน้าไหว้หลังหลอก ไม่มีพลิกไม่มีแพลง ไม่เพื่อหาผลประโยชน์อะไร เว้นไว้แต่อุบาย อุบายเวลากำราบกิเลสในหัวใจของสัทธิวิหาริกนั้นน่ะ อันนั้นน่ะมันเป็นอุบาย เพราะบอกว่านี่กิเลส

กิเลสเป็นอย่างไร กิเลสที่ไหน มันไม่รู้หรอก มันไม่รู้ มันถึงตีวัวกระทบคราดไง

เวลาหลวงปู่เจี๊ยะท่านอยู่กับหลวงปู่มั่นไง เวลาไอ้พวกพระโง่ๆ เข้ามา มายิ่งใหญ่ มาแอ็กชันอยู่นั่นน่ะ เวลาหลวงปู่มั่นท่านจะกำราบไง ท่านเจี๊ยะ ทำไมเป็นอย่างนั้นๆ

หลวงปู่เจี๊ยะบอก เอาอีกแล้ว เพราะว่าอะไร เพราะหลวงปู่เจี๊ยะ หลวงตาอยู่กับหลวงปู่มั่น ท่านเห็นสติปัญญาของหลวงปู่มั่นแล้วมันมหัศจรรย์ แต่บอกเขาไป ใครเขาจะเชื่อ บอกเขาไป เขาบอก อุตส่าห์ธุดงค์ อุตส่าห์แสวงหามากราบหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นดุด่าเอาอย่างเดียว นี่มันเป็นมารมันจะไปนู่นเลย

©2026 sa-ngob.com

เวลาถึงว่าต้องมีอุบาย ถ้าอุบายเตือนเขา บอกเขาให้เขาเข้าสู่หนทาง ถ้าเขามีบุญมีกุศล เขาพยายามของเขา ถ้าเขาไม่มีบุญไม่มีกุศล เขาไม่ฟัง แล้วฟังแล้วบอกว่ามันเป็นไปได้ มันต้องเป็นธรรมะไม้ประดับที่เขาพอใจ มันถึงจะเป็นไปได้

สิ่งใดที่เป็นผลประโยชน์ สิ่งใดที่คร่อมกิเลสไว้ สิ่งใด สิ่งที่เป็นกิเลสตัณหาความทะยาน ปัดเข้าพรมเข้าไปซะ ไม่รู้ไม่เห็น ไม่รู้จัก ไม่ยอมดูแล ไม่ยอมเข้าไปเผชิญกับความทุกข์ความยาก ปัดไปหมดเลย แล้วมันจะรู้จักกิเลสได้อย่างไร

นี่วาสนาไง ถ้าวาสนามันน้อย มันเห็นแต่ความสะดวกสบายเฉพาะหน้าเท่านั้น มันไม่เห็นว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาไปเผชิญกิเลส ๖ ปี ทุกข์ยากขนาดไหน เวลาเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วิมุตติสุข มันมหัศจรรย์อยู่แล้ว

พอมหัศจรรย์อยู่แล้ว มันไม่มีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก พอไม่มีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก อะไรจะเข้าไปสะเทือนวิหารธรรมในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านฝึกหัดปฏิบัติแล้ว มันมีอะไรที่จะไปทำร้ายท่านน่ะ

แต่เวลาที่ฝึกหัดปฏิบัติอยู่นี่ไง ฝึกหัดอยู่นี่ ไม่ต้องมีอะไรไปทำร้ายท่านหรอก เราให้มีศีล มีสมาธิ แล้วเราจะเอาสิ่งนี้เป็นอาวุธ แล้วจะเข้าไปเผชิญหน้ากับกิเลสในหัวใจของตน มันถึงเป็นศากยบุตรพุทธชิโนรส เป็นนักรบที่แท้จริง

นักรบที่แท้จริง แล้วด้วยอำนาจวาสนา ทางจงกรมทั้งวันทั้งคืน เวลานั่งสมาธิ เวลาเข้าไปเผชิญกับมัน นั่นลวดลายของพระกรรมฐาน พระกรรมฐานมันเกิดที่นั่น ความเพียรชอบไง แล้วอยู่กับความเพียรนั้นเพราะอะไร

เพราะดูความคิดสิ ใจของตัวสิ มันเป็นนามธรรม มันเกิดทุกวินาที เกิดได้ตลอดเวลา แล้วฝ่ายที่ไล่ ไล่เข้าไปเพื่อจะไประงับ เพื่อจะไปกำจัดมัน ทำเป็นครั้งเป็นคราว ทำเป็นเวล่ำเวลา มีเวลาพัก

กิเลสมันไม่มีเวลาพัก ครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัติไม่มีเวลาพัก มันเผชิญหน้าตลอด มันเผชิญหน้า ถ้ามีอำนาจวาสนา มันวิปัสสนา วิปัสสนาจนถึงที่สุดไง นิโรธ มันดับเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป แล้วมันจะเห็นเลย ขณะที่ว่าเราใช้สติปัญญานี้ ถ้ามันไม่มีขณะ ไม่มีนิโรธ มันไม่เป็นสัจจะไม่เป็นความจริง มันวาง มันวางด้วยกำลัง มันวางด้วยกิเลสที่มันมีเล่ห์กลของมันมากกว่า มันหลบมันซ่อนมันพลิกมันแพลงร้อยแปด

©2026 sa-ngob.com

แล้วมันหลบมันซ่อน มันพลิกมันแพลง แล้วเวลามันพลิกกลับมานะ ความเพียรหายหมด ความวิริยะ ความอุตสาหะของเราหายหมดเลย แล้วสิ่งที่ทำมาเสื่อมค่าไปหมดเลย เสื่อมค่าที่ไหน เสื่อมค่าจากหัวใจของตน

โอ๋ย! สร้างคุณงามความดีมาขนาดนี้ ปฏิบัติมาขนาดนี้ เหมือนก่อเจดีย์ทรายอยู่ที่ริมทะเล พอคลื่นซัดมา จบเลย กลับไปเป็นหาดทรายเหมือนเดิม

นี่เหมือนกัน อุตส่าห์ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมานะ ศีล สมาธิ ปัญญา ศีลคือสีละ คือความมั่นคงในหัวใจของตน ศีลคือความปกติของใจ ถ้าใจมันไม่ทำสิ่งใดที่มันผิดมันพลาด มันจะผิดศีลไปตรงไหน ฉะนั้น พระปฏิบัติ พระปฏิบัติเขาถึงระวัง ระวังถึงพฤติกรรมของท่าน ว่าถ้ามันผิดศีล กิเลสนั่นแหละตัวร้าย ถ้ามันผิด มันทำความผิดสิ่งใด มันจะเอาสิ่งนั้นน่ะมาหยียบย่ำ มาทำลายหัวใจของตนทันที

แต่เวลาเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เพราะเราจะเข้าไปหามันต่างหาก ถ้าเข้าไปหามัน ถ้าเรามีศีล ศีลเราสะอาดบริสุทธิ์ ศีลเรายึดมั่นถือมั่นได้ มันจะเป็นสัมมาทิฏฐิ ถ้ามันสงบก็สงบเข้ามาเป็นระดับของมันเข้ามา ถ้ามันสงบเข้ามา มีความสงบแล้วจิตมันมีกำลัง

ถ้าไม่มีความสงบเข้ามา ยืนก็ไม่ได้ เดินก็ไม่ได้ จะจับต้องสิ่งใดก็ไม่ได้ ไม่มีอะไรเป็นชิ้นเป็นอันเลย แล้วอย่างนั้นน่ะเป็นสมาธิ อย่างนั้นน่ะสงบสุข สงบสุขเพราะมันขี้เกียจขี้ค้าน นี่ธรรมไม้ประดับ มันประดับกิเลสด้วยความขี้เกียจ ด้วยความขี้ค้าน ด้วยการไม่เดินจงกรม ไม่นั่งสมาธิภาวนา เดินจงกรมก็เดินเหม่อเดินลอย เดินสักแต่ว่าเดิน สติอยู่ไหน นั่งสมาธิๆ เอาสติอะไรมานั่งเท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตนหรือไม่

ถ้ามันเท่าทันความรู้สึกของตน มันต้องหยุดคิด ความหยุดคิดมันจะมีมากมีน้อยมันอยู่ที่จิตไง จิตของคนเวลามันหยุดแล้วมันเกิดความมหัศจรรย์ อันนั้นมหัศจรรย์ แล้วถ้าจิตของตน เวลาจิตถ้ามันสงบ ถ้าเป็นพุทธานุสติ พุทโธๆๆ คำบริกรรมนี่แหละ เวลาจิตมันเคลื่อนไหวของมันไป มันมีอาการของมัน มีสติปัญญาเท่าทันมันทั้งนั้นน่ะ

แต่ถ้าคนไม่มีอำนาจวาสนา เวลามันเคลื่อนมันไหวของมันไป มันมีอะไรไป ตามมันไปหมดแล้วมันพาไปไหน พาไปอีลุ่ยฉุยแฉก แล้วก็พาไปแล้วก็มีแค่กิริยานั่ง กิริยาเดิน ถ้าเดินแล้วจิตมันไปไหน จิตอยู่ไหน แล้วสงบสุขไหม ถ้ามันสงบสุข มันเกิดปัญญา ปัญญามันเกิดได้อย่างไร

อ้าว! มันเกิดได้ เวลาเราไม่รู้สึกตัว เราไม่มีสติควบคุม มันเลื่อนลอย เวลามีสติขึ้นมา คำบริกรรมมันชัดแล้ว จิตมันมีความอบอุ่นขึ้นมาแล้ว ทุกอย่างดีขึ้นหมด แล้วดีขึ้นแล้วนะ ที่ว่าธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ชีวิตนี้เปรียบเหมือนเราลอยคออยู่กลางทะเล ผลของวัฏฏะ

©2026 sa-ngob.com

ไง มันมีปลาฉลาม มันมีจระเข้ มันมีทุกอย่างเลยที่เป็นสัตว์ร้าย มันหวาดเสียว มันน่ากลัวไปทั้งนั้นน่ะ แล้วเราเองก็ต้องประคองตัวของเราไว้เพื่อเอาตัวรอด

อันนี้ก็เหมือนกัน เวลาจิตที่มันไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์ของมันขึ้นมามันก็เป็นอย่างนั้นน่ะ ความคิดทุกอย่างมันบีบคั้นหัวใจทั้งสิ้น แต่พอเรามีสติ เรามีคำบริกรรม เวลาจิตมันพัฒนาของมันขึ้นมา มันมีตัวมีตน มันอบอุ่น มันสะดวกขึ้น แล้วทำอย่างนี้ ทำครั้งต่อไปทำอย่างไร ก็ทำให้มันดีขึ้นๆๆ ธรรมมันจะปราบกิเลส

ธรรมไม้ประดับมันไปส่งเสริมกิเลส มันไปยอมจำนนกับกิเลส แล้วกิเลสมันก็บังเงา อ้างธรรมะว่ารู้แจ้งเห็นจริงในธรรมของกิเลส กิเลสมันพลิกมันแพลงไง นั่นน่ะธรรมไม้ประดับ มันไปส่งเสริมกิเลส ๒ ชั้น ๓ ชั้น ให้กิเลสมันมั่นคงในใจของตัว

เรามีอำนาจวาสนาของเรา ใครจะเป็นอย่างไรเรื่องของเขา เราจะรู้จริงเห็นจริงในหัวใจของตน ตั้งสติของเราไว้ คำบริกรรม มีคำบริกรรมของเราตลอดไป คำบริกรรมนี้ให้จิตมันทำงาน ให้มีคำบริกรรม ให้มันเคลื่อนไหว พอมันเคลื่อนไหวของมันถึงเหตุถึงผลนะ มันสงบสุขของมันขึ้นมาเอง พอมันสงบสุขด้วยสติที่เราพร้อมด้วย

ส่วนใหญ่แล้ว เวลาทำไปแล้วครึ่งๆ กลางๆ เราเองทำไม่ต่อเนื่อง ถ้าเราทำต่อเนื่องนะ ในปฏิปทาธุดงคกรรมฐาน พุทโธตลอด ๒๔ ชั่วโมง ถ้าพุทโธตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพราะเริ่มต้นกิเลสมันรุนแรง

โดยธรรมชาติคนเราเกิดมาผลของวัฏฏะกี่ภพกี่ชาติ นั่นคือจริตนิสัย คือสันดาน แล้วในปัจจุบันนี้ล่ะ เราเป็นฆราวาส เรามีสิ่งใดมาบ้าง แล้วเรายิ่งในปัจจุบันนี้ ประชาธิปไตยๆ มันเท่าเทียมกันทั้งนั้นน่ะ

เท่าเทียมกัน ทำไมคิดไม่เหมือนกัน เท่าเทียมกัน ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดา ทำไมหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำของท่าน ท่านเป็นพระอรหันต์ของท่านไปได้

หลวงตาพระมหาบัว ครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัติ ท่านเป็นพระอรหันต์ไปทั้งหมด แล้วเราเป็นเศษคนมาจากไหน เรามีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน ทำไมเราทำของเราไม่ได้ล่ะ

ถ้าเราทำของเรา เราก็ตั้งสติของเรานี่สิ ตั้งสติของเรา จิตนี้เป็นนามธรรมๆ การฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาโอสัตว์ขนสัตว์ไง เพราะจิตที่เวียนว่ายตายเกิดใน

©2026 sa-ngob.com

วัฏฏะมันเป็นนามธรรมอยู่แล้ว นามธรรมเพราะเวลามันเกิดในวัฏฏะ เกิดในภพชาติใด ด้วยบุญ ด้วยกุศลเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม นั่นน่ะนามธรรมล้วนๆ เลย

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระโมคคัลลานะไง ไปรู้ไปเห็นขึ้นมาน่ะ มันเหมือนโลกมนุษย์นี้เลย แต่เขาเป็นทิพย์วิมาน แล้วใครไปเกิดล่ะ

แล้วในปัจจุบันนี้เราเกิดเป็นมนุษย์ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในบรรดาสัตว์ ๒ เท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด ประเสริฐเพราะว่าอะไร ประเสริฐเพราะท่านฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ท่านชำระล้างกิเลสในหัวใจท่านขึ้นมา แล้วเวลาวิมุตติสุขๆ มันมีเหตุที่เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์ๆ

ฟังเทศน์เพราะอะไร

เทวดา อินทร์ พรหมเขาทิพย์สมบัติของเขาอยู่แล้ว สิ่งที่เป็นความสุขๆ เขามีของเขาอยู่แล้ว แต่เวลาจะพ้นจากความสุขอันนั้น พ้นจากผลของอวิชชาเครื่องร้อยรัดในใจของตนทำอย่างไร มาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง

นี่เหมือนกัน เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ว่าเรามีกายกับใจๆ ร่างกายนี้ทางการแพทย์เขาศึกษาเขาค้นคว้ามาหมดแล้ว ทางจิตใจ จิตแพทย์เขาก็เพียงแต่ว่าจิตเป็นความปกติสุข สิ่งที่มันผิดปกติมันด้วยเวรกรรม ด้วยย้ำคิดย้ำทำจนเป็นจริตเป็นนิสัย จนมีปัญหาในจิตของตนไง เป็นซึมเศร้า เป็นจิตเภท เป็นหลายแบบ เขาก็มียาแก้ทางเคมีให้กลับมาเป็นปกติได้ นี่ความเจริญทางการแพทย์ ความเจริญในการศึกษา ปัญญาในทางโลกไง แต่ทางธรรมเขาไม่รู้ ไอ้นั่นเขาศึกษาทางภาคทฤษฎีจิตแพทย์มา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนอริยสัจนี่ไง ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์นี่ไง แล้ววิธีการดับทุกข์ด้วยมรรค ๘ ไง ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบไง

แล้วงานมึงชอบไหม งานอะไร

งานรื้อค้นหัวใจของตน ให้ทำความสงบ ๔๐ วิธีการ บริกรรม พุทธานุสติ งานอะไร สติอยู่ที่ไหน ระลึกอะไร

ถ้าระลึกขึ้นมาโดยสัญชาตญาณ นี่ไง เวลาเราเกิดปุถุชนคนหนา หนาด้วยกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ยิ่งมีฐานะทางสังคม กิเลสมันยิ่งตัวใหญ่ๆ สถานะทางสังคม เราเป็นชาวไร่ชาวนา

©2026 sa-ngob.com

เป็นชนรากหญ้า มันก็มีทิฏฐิมานะว่าเราเกิดเป็นมนุษย์เหนือกว่าสัตว์ เราเกิดเป็นมนุษย์มีสิทธิเสรีภาพเท่ากัน มันมีทิฏฐิมานะไปทั้งนั้นแหละ เพียงแต่มันไม่มีหัวโขน มันไม่ใช่ผู้ยิ่งใหญ่ไง

ยิ่งมาบวชเป็นพระ พระบวชใหม่ต่อท้ายแถว อาวุโสต่ำสุด อาวุโส ภันเต เวลามาบวชพระก็ยังถือศักดิ์ศรีความสูงความต่ำ

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นไม่มีอย่างนั้นหรอก ยิ่งบวชใหม่ยิ่งเมตตา ยิ่งบวชใหม่ยิ่งเมตตา เพราะอะไร เพราะเขามาจากฆราวาส ฆราวาสธรรม ฆราวาสธรรม จิตใจมันเป็นฆราวาสไง จิตใจมันมีความเป็นมนุษย์ไง สิทธิเสรีภาพไง มาบวชเป็นพระแล้ว พระเป็นพระพุทธศาสนา เป็นศาสนาแห่งเสรีภาพ มันก็ต้องมีเสรีภาพสิ อาวุโส ภันเตก็เท่าเทียมกัน ทุกอย่างเหมือนกัน แล้วมันยอมรับอะไร

เวลาบวชมาแล้ว นี่ไง สมมุติไง โลกสมมุติไง เกิดจริงตามสมมุติไง แล้วก็มาบวชพระจริงๆ บวชพระโดยสมมุตินี่ไง สมมุติสงฆ์ ถ้าฝึกหัดปฏิบัติ สามเณรน้อยสอนโปฐิละใบลานเปล่า เราศึกษาขึ้นมามันก็เป็นอย่างนั้นแหละ ใบลานเปล่าๆ ความรู้เปล่าๆ

ความรู้ทางโลกเป็นวิชาชีพ มีความรู้ทำงานทำการได้ บวชเป็นพระๆ ศึกษามาจบ ๙ ประโยค จบ ๙ ประโยคขึ้นมาก็มีความรู้ทางพระพุทธศาสนา ก็เป็นวิชาชีพในการเผยแผ่ ในการทำคุณงามความดีไง ถ้าทำหน้าที่ เราก็ทำหน้าที่ของเรา แต่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา จดจำธรรมวินัยเป็นไม้ประดับ เป็นภาคทฤษฎี เราจะเอาสัจจะความจริงขึ้นมาให้เกิดดอกบัวท่ามกลางหัวใจ ให้มีความสงบสุขขึ้นมา

ถ้าไม่มีความสงบสุข ไม่มีสัมมาสมาธิ มันจะยกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไม้ประดับทั้งสิ้น แล้วที่ผู้ฝึกหัดปฏิบัติจะรู้ตามความเป็นจริงของตน ในเมื่อมันเป็นธรรมะไม้ประดับ มันก็ประดับหัวใจไง แล้วมันจะประดับกิเลสไง กิเลสมันสำคัญตนที่ยิ่งใหญ่เลย ถ้าสำคัญตนที่ยิ่งใหญ่ รู้ธรรมะไปหมด รู้แบบไม้ประดับน่ะ

แล้วถ้าเป็นธรรมปราบกิเลสล่ะ

ถ้าเป็นธรรมปราบกิเลส ก็ครูบาอาจารย์ของเราไง ไม่เอาอะไรเลย สิ่งของในโลกนี้มีพร้อมทุกอย่าง บวชมานี่บริขาร ๘ เกิดมาด้วยบุญด้วยกุศล เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา บวชขึ้นมาในประเทศอันสมควร บวชขึ้นมาในประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนา มีสิทธิ์ในธรรมนะ

©2026 sa-ngob.com

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนานี้ไว้กับบริษัท ๔ ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพ ทุกคนมีการปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริงของตัวเองได้ แล้วเวลาปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริงของตนขึ้นมาเป็นปัจจัตตัง เป็นสันทิฏฐิโก

เป็นปัจจัตตัง เป็นสันทิฏฐิโก เป็นบุคคล ๔ คู่ขึ้นมา ปฏิบัติขึ้นมาเป็นอย่างไร ตั้งแต่ปุถุชนเป็นกัลยาณชน สมาธิทำเป็นหรือทำไม่เป็น

ถ้าทำไม่เป็น ยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่ได้ ยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ มันยกขึ้นสู่วิปัสสนาแบบไม้ประดับในวงกรรมฐาน หลวงปู่มั่นบอก ไอ้พวกแซงหน้าแซงหลังน่ะ

พวกแซงหน้าแซงหลังคือไม่ยอมรับความจริงในการฝึกหัดปฏิบัติข้อเท็จจริงที่มันจะเป็นจริงขึ้นมา แล้วฝึกหัดปฏิบัติของตนในแนวทางธรรมไม้ประดับ ประดับคือตัวเองคิดเองเออเอง มีความเข้าใจของตัวเองแล้วยึดตัวเองว่าเป็นอย่างนั้น แต่มันไม่มีรสไม่มีชาติ มันไม่มีรสไม่มีชาติ มันมีแต่พิธีกรรมเอาไว้ลวงโลก พิธีกรรมเอาไว้ลวงโลกให้เขารู้เขาเห็นว่านี่ฉันปฏิบัตินะ แล้วปฏิบัติเป็นลูกศิษย์องค์หลวงปู่มั่นองค์สุดท้าย จะไม่มีใครปฏิบัติได้อย่างนั้นอีกแล้ว

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราไม่เป็นอย่างนั้น เวลาจิตมันลงหรือเวลามันเป็นข้อเท็จจริง เวลาครูบาอาจารย์พูด โอ้โฮ! มันแทงใจทั้งนั้นน่ะ

พอเวลาจิตมันลงนะ มันศรัทธาในพระพุทธศาสนา แล้วศรัทธาว่าอยากจะกระทำให้ได้ แต่ไม่ได้ เพราะมันเป็นใบไม้ประดับ มันไม่ใช่เป็นข้อเท็จจริง พอเป็นไม้ประดับแล้วมันเห่อเหิม มันทะเยอทะยาน มันคอยปลุกเร้าให้กิเลสมันเผาลนตัวเองซ้ำสองซ้ำสาม แล้วก็มานั่งคอตกนะ ทำดีไม่ได้ดี ทำดีไม่ได้ดี

นั่นน่ะทำดีได้ดี ได้ดีให้เห็นว่า ถ้าผิดพลาดเป็นอย่างนี้ ถ้าผิดพลาดนี่ว่างเปล่าในใจของตัวเลย ล้มลุกคลุกคลานทุกข์ยากขึ้นมาอีกต่างหาก เพราะอะไร เพราะคนไม่ภาวนาเลย เขาก็ไม่รู้อะไรเลย มันจะเริ่มต้นขึ้นมา เขาก็ไม่ต้องมาทุกข์มายากขนาดนี้ ไอ้นี่มันภาวนาขึ้นมาแล้วมันล้มเหลวภาวนาแล้วกรรมฐานม้วนเสื่อ แล้วเหตุผลต่อไปที่จะเอาชนะใจของตัว ทำอย่างไร

มันต้องเอาชนะใจของตน เอาชนะใจของตนนั่นคือสัมมาสมาธิ แล้วสัมมาสมาธิมันก็มีหลากหลายทั้งนั้น หลากหลายเพราะอะไร เพราะปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ หลากหลายเพราะกิเลสของคนมันละเอียดอ่อนมากน้อยขนาดไหน พิจารณากาย เห็นกายตามข้อเท็จจริงขึ้นมาแล้วมันมีคุณธรรมขึ้นมาในใจหรือไม่

©2026 sa-ngob.com

ถ้ามันมีอำนาจวาสนา มันพิจารณาไปแล้ว มันเลาะ มันปล่อย มันวางเป็นชั้นเป็นตอน ปล่อยวางเป็นชั้นเป็นตอน ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา นิโรธดับทุกข์ด้วยมรรค ๘ มรรค ๘ มันจะคล่องตัวขึ้นมาขนาดไหน มรรค ๘ มันจะพิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าขนาดไหน เวลาจักรมันเคลื่อน มันเคลื่อนมากน้อยขนาดไหน เวลามันเคลื่อน มันทำปราบกิเลสไง เวลาธรรมจักรมันเคลื่อน มันบดมันบี้กิเลสขึ้นมา

กิเลสที่ว่าเราไม่รู้ไม่เห็นมันเลย กิเลสที่มันหลอกมันลวงเราตลอดเวลา กิเลสที่มันพลิกมันแพลงขึ้นมา มันซับมันซ้อนอยู่ในใจของตน ทุกคนเกิดมามีกิเลสร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่เราไม่รู้ไม่เห็นไง แล้วเราไม่รู้ไม่เห็นขึ้นมายังไปติดดาบให้มัน เป็นธรรมะไม้ประดับ ธรรมะไม้ประดับยังไปเชิดชูมัน ยังไปยอมจำนนกับมัน ทำไมมันไม่ขี่หัวตาย

ถ้าเราจริงนะ เราตั้งสติของเรา อะไรที่มันผ่านไปแล้วให้มันผ่านไป เอาปัจจุบันนี้ แล้วเอาปัจจุบันนี้ตลอดเวลา สิ่งที่ผ่านไปแล้ว ผ่านไป ผ่านไปแล้วคือทำแล้วมันเป็นประสบการณ์เท่านั้น แต่เวลาเป็นจริงขึ้นมามันมีรสของธรรม รสของสติ รสของสมาธิ รสของปัญญา รสชาติมันแตกต่างกันทั้งนั้นน่ะ

แล้วความคิด ความคิดที่มันเป็นอยู่อย่างนี้ เวลามันเท่าทันขึ้นมามันก็หยุดคิดๆ อยู่อย่างนี้แล้วหยุดคิดขึ้นมาแล้วขาดสติ หยุดคิดแล้วไม่รู้จักการเสริมให้จิตใจมันเข้มแข็งขึ้น แล้วหยุดคิด ถ้ามันเข้มแข็งขึ้น มันหยุดเร็วขึ้น มันหยุดมากขึ้น หยุดมากขึ้นด้วยเหตุทั้งนั้น

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

ไม่มีเหตุไม่มีผล ไม่มีที่มาที่ไป แบบว่าดูถูกดูแคลนกิเลสมากเกินไป เราคิดว่าอย่างนี้เราเท่าทัน อย่างนี้มันเป็นไปได้ กิเลสมันยิ้มๆ เลยล่ะ

เวลาเอาจริงเอาจังขึ้นมา หัวชนฝา ไม่ยอมจำนนกับสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น เรามีความสามารถของเรา เรามีเท้าเดินจงกรมของเรา เรามีก้นเอาไว้นั่งสมาธิของเรา เราจะทำของเราตลอดเวลา กิริยาทำอย่างนี้เพื่อความสะดวกในหัวใจ กิริยาทำอย่างนี้ พร้อมอย่างนี้เพื่อการบริหารจัดการให้ใจของเรามันมีพลังของมันขึ้นมา พอมีพลังขึ้นมา มันน้อมไป มันเห็นสติปัฏฐาน ๔ มันชัดๆ มันชัดๆ จนมันสะเทือนใจ ถ้ามันไม่สะเทือนใจ เราจะรู้จักกิเลสเราได้อย่างไร

เวลาเรากลับบ้านของเรา บ้านของเราปล่อยไว้ให้มันรกชัฏ กลิ่นเหม็นคลุ้งในบ้านของตน สิ่งใดเน่าเหม็นอยู่นั่นน่ะ ไม่เคยเปิดบ้านเข้าไปในบ้านของตัวเลย เวลามันไปรู้ไปเห็นเข้า อื้อหึม! นั่นน่ะใจของตน ถ้ามันรู้มันเห็นขึ้นมา เห็นไหม

©2026 sa-ngob.com

แล้วทำอย่างไรล่ะ

เวลาครูบาอาจารย์เราสอนไง เวลาสมาธินี่จับ สมาธิจับ เขาเกี่ยวข้าว กำข้าวแล้วเคียวเกี่ยวข้าว สมาธิจับ ปัญญาตัด

เวลาสมาธิ ทำความสงบของใจเข้ามา จิตมันสงบแล้วมันจับของมัน มันเห็นของมัน มันพิจารณาของมัน

ปัญญาคลี่คลายๆ เราคลี่คลายด้วยมรรค ๘ งานชอบ จับ เคียวตัด

แล้วตัดอย่างไร แล้วตัดแล้ว ข้าว ชาวนาทำอยู่ทุกวัน เวลาจะตัดกิเลสในใจ ใครตัด

นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนารื้อสัตว์ขนสัตว์ไง รื้อสัตว์ก็รื้อหัวใจของสัตว์โลกไง สัตว์โลกที่มันจะพัฒนาขึ้นมาเป็นบุคคล ๔ คู่ คู่ ๑ คู่ ๒ คู่ ๓ คู่ ๔ นี่ไง ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริง มันมีการกระทำของมันเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไปไง มันไม่ใช่ธรรมะไม้ประดับ ไม่มีเหตุ ไม่มีผล ละเมอเพ้อพก เลื่อนลอย เวลาอ้าปากมันก็รู้แล้วว่าจริงหรือไม่จริง

เวลาจริง ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ไง ท่านแสวงหาอย่างนี้ ท่านแสวงหาครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม บอกสิ ทำสมาธิทำอย่างไร แล้วเป็นสมาธิ มันจะไปจับกิเลสอย่างไร จับๆๆ จับแล้วก็จับ จับแล้วดึงให้ขาดหรือ ดึงก็ดึงได้ พอดึง ข้าวร่วงหมด

มันจับให้สมควร ให้พอดี ให้เรียบร้อย เวลาจะเกี่ยว เกี่ยวด้วยเคียวที่มันคม เวลามันเกี่ยวมันขาด ทุกอย่างอยู่ครบ ข้าวก็อยู่ รวงข้าวก็อยู่ อยู่ต้นข้าว แล้วเวลาเขานวดข้าวล่ะ เวลามรรคมันเคลื่อน มันเคลื่อนอย่างไร งานชอบน่ะ เวลางาน งานอะไร ได้ข้าวแล้วเขาเอาไปตำข้าวไง

หลวงปู่ขาวไง ข้าวถ้าไม่ได้สี มันตกไปที่นา มันก็เกิดอีก ข้าว ถ้าผู้ที่ฉลาดเขาเอาไปสี เขาเอาไปหุง ข้าวถ้ามันต้มแล้วมันตายหมด ปลูกไม่ได้ มันไม่เจริญงอกงามขึ้นไปไง

นี่หลวงปู่ขาว เวลาธรรมของแต่ละบุคคล วิทยานิพนธ์ของครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติ นี่ผู้ที่มีจริงมีเหตุมีผล มีที่มาที่ไป แล้วพระลูกศิษย์ลูกหาเคารพบูชาๆ

หลวงปู่สอนผมด้วย หลวงปู่บอกผมหน่อย

หลวงปู่เจี๊ยะท่านไปหาหลวงปู่ขาวไง เพราะว่าหลวงปู่มั่นท่านสั่งไว้ “หมู่คณะจำไว้นะ ท่านขาวได้คุยกับเราแล้ว”

©2026 sa-ngob.com

หลวงปู่เจี๊ยะเวลาท่านออกมาจากหลวงปู่มั่นไง เพราะหลวงปู่มั่นเคยพูดไว้ ผู้ที่สัทธิวิหาริกที่ดีงาม อยู่กับครูบาอาจารย์มา สิ่งใดที่เป็นธรรมๆ มันอยู่เต็มหัวอก ไปหาหลวงปู่ขาวไง

“หลวงปู่ครับ ผมเจี๊ยะครับ”

“อ๋อ!”

หลวงปู่ท่านได้ยินชื่ออยู่แล้วไง

“เจี๊ยะภาวนาอย่างไร”

“ม้างกาย ผมม้างหลายครับ ม้าง ม้างกายๆ”

พิจารณากาย พิจารณากายแบบผู้รู้ พิจารณากายแบบธรรมะจะปราบปรามกิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจของตน

ถ้าไม้ประดับ มันก็จำคำพูดมาได้ทั้งนั้นน่ะ แล้วทำพอเป็นพิธี พิธีทำเสร็จแล้วนะ อีลุ่ยฉุยแฉก

วิทยานิพนธ์หลวงปู่ขาว เมล็ดข้าว มีพระเอาไป ไปปรุงแต่ง ไปเรียบเรียงใหม่ ไปทำเป็นร้อยแปดพันเก้า เป็นตรงไหน เป็นตอนที่เขาเทศน์ เขาสอน แล้วถึงที่สุดล้มหายตายจากไปหมดแล้ว ไม่เป็นชิ้นเป็นอันอะไรทั้งสิ้น

ธรรมะของหลวงปู่ขาว สาธุ เป็นของท่าน ท่านเป็นธรรมที่ชำระล้างกิเลสในใจของท่าน ถ้าเราเอามาคิด เอามาพิจารณา ถ้ากิเลสเราเบาบางลง มันก็เป็นประโยชน์กับเรา แต่เห็นอะไรล่ะ

เห็นข้าวใช่ไหม โรงสีข้าวทั่วประเทศไทย ข้าวส่งออกปีหนึ่งเป็นสิบๆ ล้านตัน นั่นเป็นธุรกิจทั้งนั้นน่ะ เป็นอาหารให้มนุษย์ได้ดำรงชีวิต แต่ธรรมะที่ในหัวใจไม่มี แห้งผาก

ถ้าเป็นจริงๆ ของเรา เราฝึกหัดปฏิบัติของเราให้เป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของเราขึ้นมา วิทยานิพนธ์ของครูบาอาจารย์แต่ละองค์ สาธุ ยอดเยี่ยมทั้งนั้นเลย แล้วเป็นปัจจุบัน เป็นสมบัติของท่าน แล้วของเรา เราจะฝึกหัดอยู่นี่ไง ไม่ใช่ธรรมไม้ประดับ เที่ยวไปหยิบไปจับของใครมาก็แล้วแต่มาเสียบในแจกันในหัวใจของตัว แล้วก็เที่ยวอวดโลก

ของเรา เราศึกษามา เราก็ฟังมา ครูบาอาจารย์ ส่งต่อเป็นทอดๆ มา สาธุๆ ทั้งนั้นน่ะ แต่จะเอาของเรา จะเอารู้จริงเห็นจริงอยู่นี่ ถ้ารู้จริงเห็นจริง ถ้ามันไปเทียบเคียง ไปใกล้เคียง ก็สาธุ เราได้

©2026 sa-ngob.com

ร่มโพธิ์ร่มไทรที่คุ้มครองดูแลเรามา มันเป็นบุญเป็นกุศลของเรา แต่ต้องเป็นข้อเท็จจริง ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ นิโรธ มันต้องดับของมัน ดับทุกข์ด้วยมรรค ๘

แล้วดับอย่างไรว่ามา วิธีการดับทุกข์ทำอย่างไร ดับทุกข์ๆ เอ็งดับไปแล้ว แล้วเอาอะไรไปดับไม่มี มันถึงเป็นธรรมไม้ประดับไง แล้วก็เอาพิธีกรรม วิธีการ วัฒนธรรม หาผลประโยชน์ในพระพุทธศาสนา

แต่พระพุทธศาสนาของเรา ร่มโพธิ์ร่มไทร ประเทศไทยนับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ทุกชาวพุทธทั้งหมด เวลาอยากศึกษาพระพุทธศาสนาต้องมาที่เมืองไทย เวลาจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา แสวงหาครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม แล้วก็อยู่ที่อำนาจาวาสนา เวรกรรมของสัตว์

ถ้ามีอำนาจวาสนานะ ฟังแล้วไม่เชื่อๆๆ มันต้องเอาจริงเอาจังของเราขึ้นมา แล้วเอาจริงเอาจังขึ้นมา แสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดีงาม บอกมา บอกมาสิ บอกมา

ก็ทำความสงบของใจเข้ามาสิ เวลาสนทนาธรรม มันจะได้เป็นทางเดียวกันไง ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา

เอ็งเป็นวิทยาศาสตร์ เอ็งเป็นโลก ธรรมเวลาพูดออกไป รู้หมดแล้ว เมล็ดข้าวของหลวงปู่ขาวก็รู้ ขางคานของหลวงปู่บัวก็รู้ ทุกอย่างรู้ทั้งนั้นน่ะ แต่ทำสมาธิไม่เป็นนะ เพราะทำสมาธิไม่เป็นมันก็เป็นธรรมไม้ประดับไง

ถ้าทำสมาธิเป็นนะ จิตมันมีความสุข จิตมันมีกำลัง ลองทำอย่างนั้นได้ไหม ถ้าไม่ได้ มันไม่ได้หรอก เพราะกิเลสมันร้ายนัก กิเลสมันพลิกมันแพลง ถ้าเป็นมันก็เป็นไม้ประดับไง เป็นภาพลวง

เราต้องการกิเลสจริงๆ คือตัวกิเลสที่มีชีวิตจริง ไม่ใช่ภาพวาด ไม่ใช่ภาพลวง ถ้าภาพวาดภาพลวงมันเป็นการกิเลสบังเงา แล้วกิเลสมันก็ทำให้เรารู้เราเห็น เราก็คิดแบบนั้น ทำแบบนั้นวงรอบหนึ่ง แล้วเราก็เข้าใจว่ากิเลสสิ้นไปในใจของตน มันก็เลยเป็นไม้ประดับ ไม้ประดับมันจะตายด้านในใจไง ถ้ามันตายด้าน เพราะอะไร เพราะใจมันด้าน

แต่ถ้าใจมันซื่อสัตย์สุจริต มันคืออะไร จิตเราเป็นอย่างไร ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สาธุ คลุมกระหม่อมเราไว้ ดูแลประเทศชาตินะ ดูแลชาวพุทธที่นับถือพระพุทธศาสนา มีวัฒนธรรมมีประเพณีไว้คุ้มหัวให้ใช้ชีวิต ให้เป็นพระมีปัจจัยเครื่องอาศัยดำรงชีวิต ไม่ใช่มาแสวงหาผลประโยชน์ในพระพุทธศาสนา

©2026 sa-ngob.com

มาฝึกหัด มากระทำ มาปฏิบัติให้เกิดข้อเท็จจริงในใจของตัว สติ สมาธิ ปัญญา มรรค ๘ เคารพบูชา สิ่งนี้เกิดขึ้นจากความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ มันถึงจะเกิดขึ้นตามข้อเท็จจริง เพราะมันเป็นนามธรรม

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง เวลามารเวลาขาดไปจากหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง เรือนยอดของเรือน ๓ หลัง มันตัดตอน มันฆ่าทิ้ง ตั้งแต่เรือนยอด เรือน ๓ หลัง เสา ปูนต่างๆ ทำลายหมด ทำลายจากใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริง มันต้องรู้ต้องเห็น

พระสารีบุตร ก็เป็นสมบัติของพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ก็เป็นสมบัติของพระโมคคัลลานะ เวลาหลวงปู่มั่น ก็เป็นสมบัติของหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ก็เป็นสมบัติของหลวงปู่เสาร์

ครูบาอาจารย์ถ้าท่านฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาก็เป็นสมบัติของใจดวงนั้น เป็นธรรมะปราบกิเลส กิเลสมันถอยกรูดๆๆ จากใจดวงนั้น เวลาถึงที่สุดแล้วนะ หักเรือนยอด อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส ด้วยสัจจะด้วยความจริงในการฝึกหัดปฏิบัติตามข้อเท็จจริงนั้น มันเป็นสติมหาสติ เป็นสติอัตโนมัติ

เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมามันเห็นน่ะ จากสติ สมาธิ ปัญญา ชั้นหนึ่ง เวลามันเป็นมหาสติ โอ้โฮ! มันเร็วมาก เพราะอะไร เพราะจิตมันละเอียด จิตมันซับซ้อนขึ้นมากขึ้น

เวลากิเลสอย่างต้นๆ ขึ้นมา สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส สังโยชน์ ๓ กามราคะปฏิฆะขาดไป เวลากามราคะมันข้อเท็จจริงที่มันขาดในหัวใจของตน มันมหัศจรรย์กว่านั้นอีกเยอะเลย แล้วสิ่งที่มันเผา มันทำลายเป็นชั้นๆ เข้ามา มันจะเอาความรู้ความเห็นอย่างนั้นเข้าไปทำลายกิเลสที่มันสูงส่งกว่า กิเลสที่มันยิ่งใหญ่กว่าในหัวใจของตน จะทำอย่างไร

มีวาสนาขึ้นมา เราไม่ทิ้งไม่กว้าง เราละเอียดรอบคอบของเราตลอดเวลา สิ่งที่ทำมาแล้วก็ทำมาด้วยข้อเท็จจริงของตน แต่กิเลสที่มันพลิกมันแพลง ที่มันล่อมันลวง ที่มันหลอกอยู่ในใจนั้นน่ะ เราจะเข้าไปอย่างไร

ต้องอาศัยครูบาอาจารย์ทั้งนั้นน่ะ

เวลาวงกรรมฐานไง เวลาเขาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ว่าเขาบรรลุธรรมๆ

©2026 sa-ngob.com

เราถาม แล้วเขาบรรลุธรรมกับใคร เขาบรรลุธรรมกับตัวเขาเองหรือ ถ้าตัวเขาเอง มันก็เป็นธรรมไม้ประดับไง เอ็งคิดเองเออเองทั้งนั้นน่ะ

แต่ของเราๆ เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านบอก หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมเรามาไง หลวงปู่มั่นเป็นคนชี้ทาง หลวงปู่มั่นเป็นคนบอก แล้วหลวงปู่มั่นเวลาท่านฝึกหัดปฏิบัติ ท่านเป็นข้อเท็จจริงของท่าน

เรามีครูมีอาจารย์ เราเกิดไม่ทันหลวงปู่มั่นหรอก แต่เราเคารพบูชาคำสั่งคำสอนไง ข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมานี่ไง อย่าไปคลุกคลีตีโมง

เพราะการคลุกคลีตีโมงเหมือนคนประมาท คนหาโรคภัยไข้เจ็บใส่ตัวของตัวตลอด เราไม่คลุกคลีตีโมง เราก็ห่างจากผลกระทบจากเชื้อโรค เพราะโรคในใจเรามันรุมเร้ามามากมายมหาศาลอยู่แล้ว โรคในใจของเรา เรายังดูแลไม่ได้เลย เราจะไปเอาเชื้อโรค เอาภัยจากข้างนอกเข้ามาเผาซ้ำๆ เข้าไป มันควรหรือไม่ควรล่ะ ผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติเขาเห็นเลยล่ะ ถ้ามีนิสัยอย่างนี้แสดงว่าข้างในว่างเปล่า

ถ้าเขาหลบเขาหลีกของเขา เขาทำดีของเขา แสดงว่าข้างในของเขา เขารักษาของเขา

แล้วข้างในของเขา ถ้ามันเป็นจริงไง จิตนี้เป็นนามธรรมๆ ไง เวลามันสุขมันสงบขึ้นมา มันมีกำลัง ครูบาอาจารย์บอกว่ามันมีกำลัง

แล้วเวลาเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไปหาครูบาอาจารย์นะ กำลังมันไม่พอ

อย่างเช่นศีล ศีลมันก็ไม่พอ อย่างเรานะ ศีล ๒๒๗ แล้วถ้ามันผิดศีลขึ้นมา เราปลงอาบัติเวลาเข้าพรรษาถือธุดงควัตร ถ้าศีลมันดีเป็นสัมมาทิฏฐิถูกต้องชอบธรรม ถ้ามันมีสงบก็สงบด้วยความสงบสุข

ถ้าศีลมันเป็นทุศีลไง มันสงบได้ไหม บางทีได้ แล้วมันเป็นอะไร มันเป็นมิจฉาไง มันมิจฉาเพราะเราต้องการให้จิตของเราเป็นอภิญญา ต้องการรู้ ต้องการเห็น ส่งออกอายตนะภายนอกให้มีกำลังขึ้นมา

แต่ถ้ามันมีศีล สีละ ความปกติสุข ถ้าชอบเป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิขึ้นมามันจะเห็นสติปัฏฐาน ๔ เขาไม่เห็นว่าจิตของเขาจะเหาะเหินเดินฟ้า จิตใจเขามหัศจรรย์ เขาไม่ได้ต้องการตรงนั้นเลย เขาต้องการเห็นสติปัฏฐาน ๔

©2026 sa-ngob.com

แล้วเห็นอะไร

กายกับใจ กาย เวทนา จิต ธรรม กายกับใจ

ชาวนาๆ เขาทำนา เขาทำนาที่นาของเขา เราเกิดเป็นมนุษย์มีกายกับใจๆ จะสร้างคุณธรรมขึ้นมานะ

อภิธรรม เหตุปจฺจโย เหตุ เหตุปจฺจโย เหตุ ผล ฌาน ธรรม เวลามันเป็นของมันขึ้นมา นี่ไง ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาไง ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาตามข้อเท็จจริงอันนั้น ให้มันเป็นธรรมปราบกิเลส อย่าให้เป็นธรรมไม้ประดับ มันไปส่งเสริมกิเลส ไปเชิดชูกิเลส

กิเลสคืออะไร

ตัณหาความทะยานอยาก อยากไปหมด เฮ้ย! เอ็งอยากอะไรวะ

ถ้าเป็นธรรม ธรรมเหนือโลก เหนือวัฏฏะ เหนือกิเลสทั้งนั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง เธอพ้นจากบ่วงที่เป็นโลก เรื่องความโลกธรรม ๘ อยากได้กับโลกไง บ่วงที่เป็นทิพย์ อยากไปเจอเทวดา อินทร์พรหม อยากเห็นโลกทิพย์ มันเป็นเรื่องกิเลสครอบงำทั้งนั้น

ถ้าเป็นธรรมๆ นะ พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ แล้วสิ่งที่เป็นสัจธรรมเพื่อในวงการพระพุทธศาสนา เพื่อยืนยันตามความเป็นจริงในพระพุทธศาสนา ธรรมเหนือวัฏฏะ เอวัง

©2026 sa-ngob.com